

ДО ІСТОРІЇ РОЗБУДОВИ СУЧАСНИХ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

УДК 930.1.7.045(477)

© Олександр КАЛІНІЧЕНКО

НЕДОЛУГІСТЬ, ЗНЕВАГА ЧИ ОЗНАКИ ЗРАДИ?

Парадигма використання Державного прапора України в якості гюйса на бойових кораблях її Військово-Морських сил. Pro- і Contra. Міжнародний досвід. Спадкоємність.

Ключові слова: Державний прапор, гюйс, Військово-Морські сили України.

Державний прапор на кораблях усіх флотів піднімається лише або в бою, або на державні свята на стеньгах щогл (стеньгові прапори). У ВМС України на сучасному етапі, на відміну від більшості морських держав, Державний прапор використовується як гюйс, що при піднятті прапорів розцвічування ставить Державний прапор України у ранг гюйса, чим дискредитує країну (Державний прапор має бути піднятий якнайвище відносно з інших прапорів).

Ні для кого не є секретом, що символи будь-якої держави (прапор, герб, гімн) мають сакральне значення для кожної нації і захищені відповідним законом. Неабияку вагу має і виховний аспект ритуалу підняття прапора Держави та бойового прапора корабля. У період свят на кораблях майорять і прапори розцвічування, розміщені в певному порядку. Тому кожний прапор на кораблі має своє значення і свій статус, однак статус Державного прапора – найвищий!

Актуальність порушеної проблеми має кілька аспектів:

- по-перше, щоденна дискредитація Державного прапора, який використовується як гюйс, підсвідомо закладає, як мінімум, неповагу до нього, а отже, й до Держави. Тому не є несподіванкою той факт, що саме серед військовослужбовців ВМС ЗС України було найбільше зрадників та перекинчиків, які пішли на службу до ворога весною 2014 р.;

- по-друге, представники ВМС України щорічно беруть участь у міжнародних навчаннях разом із представниками флотів інших країн, у більшості з яких Державний прапор та гюйс не є тотожними;

- по-третє, з 14 жовтня 2014 р. Україна святкує чотири свята, тісно пов'язані між собою: День Покрови Пресвятої Богородиці – День Українського козацтва, День Української повстанської армії, День захисника України. Тому таке поєднання, на думку автора, повинно відбитися і у військовій символіці найбільш представницького в міжнародному плані виду Збройних сил України, яким, безперечно, є її Флот!

Українська військова вексилологія має достатню історичну базу, яка охоплює античний, княжий, козацький та республіканський періоди її існування та розвитку.

У діаспорі цю тему в її військово-морському вимірі висвітлювали д-р Роман О. Климкевич, О. Лисяк, С. Шрамченко, М. Битинський [1; 2; 3; 4].

На сучасному етапі розвитку української військової символіки відомі праці А. Басова, Ф. Белаша, О. Бобкова, Б. Буднікова, В. Бузала, К. Гломозди, А. Гречила, А. Демчучена, М. Дмитрієнка, В. Іванова, Я. Ісаєвича, О. Кареліна-Романішина, А. Кобзаря, І. Колесника, О. Круковського, О. Кохана, А. Кучерука, С. Литвина, В. Манзуренка, І. Марчука, Ю. Мицика, С. Музичука, О. Муравйова, В. Омельчука, В. Панасенка, С. Пахолка, О. Руденка, Ю. Савчука, Є. Славутича, М. Слободянюка, Д. Табачника, О. Хлобистова, М. Царенка, М. Чмиря, С. Шаменкова, Т. Юрова і особливо В. Карпова [5]. Військово-морській символіці присвячені праці М. Климчак, П. Гай-Нижника, В. Кравцевича-Рожнецького та М. Мамчака [6; 7; 8; 9].

Однак, визнаючи наукові дослідження попередників, розгляд означеного питання в контексті не тільки актуальності, а й відповідності бойовим вимогам статутів розглядається вперше.

Апробація дослідження відбулася 24 березня 2015 р. під час зустрічі Командувача ВМС України віце-адмірала С. Гайдука з особовим складом факультету ВМС Одеської національної морської академії.

192 країни входять до складу Організації Об'єднаних Націй. Чимало з них мають свої флоти. На найкращі з них слід рівнятися й ВМС України не тільки в кількісному, а й у якісному потенціалі. Не слід також нехтувати й багаторічними військово-морськими традиціями, які зберегла земна цивілізація. Відомий вислів Т. Шевченка: «У чужому научайтесь і свого не цурайтесь», – у цьому сенсі вельми слушний.

На рис. 1 – 6 зображена незначна частка зразків гюйсів іноземних флотів НАТО. До членства в цій поважній організації прагне й Україна, щоб надійно захистити свою незалежність та суверенітет від підступного ворога.

До речі, у ворожому стані – аналогічний підхід у питанні Державного прапора (триколу) та гюйса, який за радянських часів у Бойовому еволюційному зводі сигналів БЕС-80 був сигнальним прапором під назвою «3-й додатковий».

Зазначена парадигма щодо використання Державного прапора України як гюйса на кораблях 1 та 2 рангів ВМС ЗС України потребує аргументованого наукового обґрунтування, і ця праця, на думку автора, може стати в пригоді для наукового доведення.

Рис. 1. Гюйс ВМС США.

Рис. 2. Гюйс ВМС ФРН.

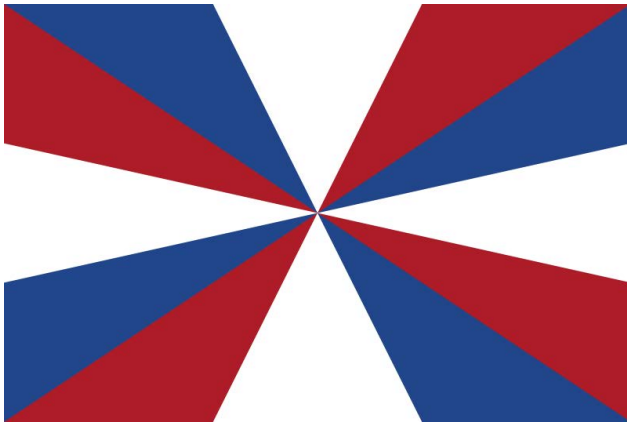

Рис. 3. Гюйс ВМС Нідерландів.

Рис. 4. Гюйс ВМС Італії.

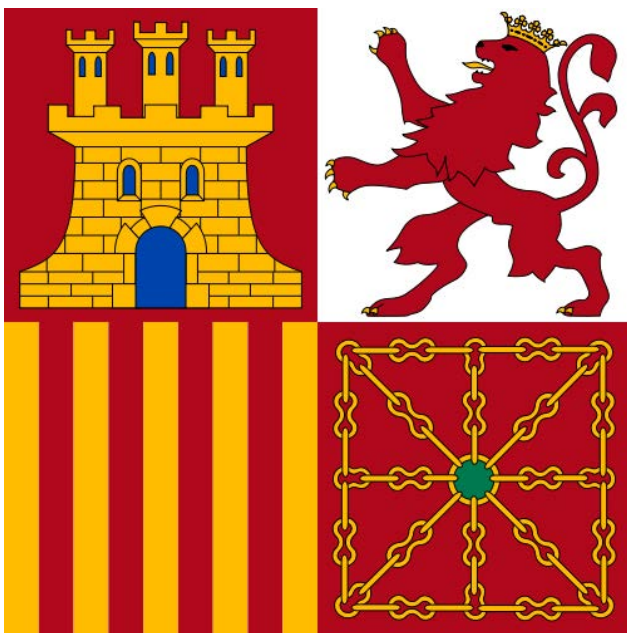

Рис. 5. Гюйс ВМС Іспанії.

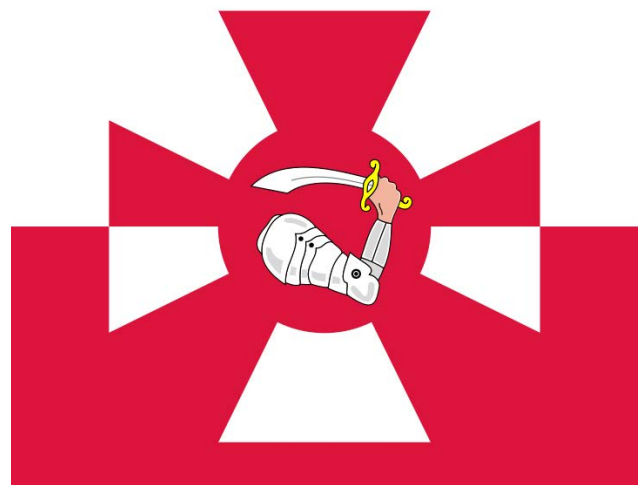

Рис. 6. Гюйс ВМС Польщі.

Закономірно виникає запитання: чи завжди впродовж існування Військово-Морських сил України в період відновлення незалежності Української держави було так?

Звісно, ні! Відомо, що «прапоротворець» Збройних сил України граф Орест Федорович Карелін-Романішин подав проект гюйса для бойових кораблів ВМС ЗС України у вигляді синього прямокутника з двома китицями та золотистим тризубом великого князя Володимира в центрі (рис. 7).

Перший гюйс ВМС України, який являв собою прямокутне синє полотнище із золотистим тризубом, продемонстрував її флагман фрегат «Гетьман Сагайдачний» під час міжнародної акції «Армада Свободи» у французькому порту Руан, коли світова спільнота відзначала 50-ту річницю висадки союзників у Нормандії (рис. 8). Як старший капітан-наставник з військово-морської підготовки Чорноморського виробничого об'єднання рибної промисловості «Антарктика» (52 морських та океанських судна) автор брав безпосередню участь у першому океанському поході українського бойового корабля з 26 червня до 7 серпня 1994 р.

Рис. 7. Гюйс Кареліна-Романішина.

Рис. 8. Перший Гюйс ВМС України.

Уперше цей гюйс було піднято в листопаді 1992 р. на кораблі управління (КУ) «Славутич». 26 червня наступного року він замайорів на гюйс-штоці малого десантного корабля на повітряній подушці (МДКПП) «Донецьк». 31 липня 1994 р. такий самий гюйс було піднято на всіх українських кораблях під час святкування Дня Військово-Морських сил України. Це рішення було настільки вдалим, що невдовзі з певним доопрацюванням воно втілилося у Штандарті Президента України, однак зникло з гюйс-штоків українських бойових кораблів. Тимчасовою альтернативою гюйса став Державний прапор України з подачі другого Командувача ВМС України віце-адмірала В. Безкоровайного (наказ Ком. ВМСУ №-424 від 8 грудня 1994 р.).

Рис. 9. Вручення прапора ВМС ЗС України Ф. Пахальчуком – фронтовиком, Героєм Радянського Союзу контр-адміралом у відставці (ліворуч) командиру ВДК «Рівне»; праворуч – від командира – почесній варті) [10].

Рис. 10. Перше урочисте піднімання прапора ВМС ЗС України (ліворуч) та зовнішній вигляд ВДК «Рівне» під час чергових державних свят (праворуч) [10].

9 травня 1997 р. на великому десантному кораблі (ВДК) «Рівне» вперше урочисто було піднято прапор Військово-Морських сил Збройних сил України разом зі стеньговим Державним прапором України, гюйсом (роль якого виконував ще один Державний прапор України) та прапорами розцвічування. Саме тоді вперше автору статті спала на думку невідповідність наявності двох Державних прапорів України на кораблі та ознаки дискредитації одного з них. Через півроку, коли десантне судно «Рівне» було перекваліфіковане у великий морський суховантажний військовий транспорт, а корабель з бойового 2 рангу перейшов у статус допоміжного, питання невідповідності гюйса було знято.

Рис. 11. Уверху – ще великий десантний корабель; унизу – передача ВДК «Рівне» від військової команди до цивільної зі зміною його статусу на великий суховантажний морський військовий транспорт (видно прапор допоміжного флоту ВМС ЗС України та герб корабля) [10].

Час від часу командувачі ВМС ЗС порушували питання про військово-морську символіку, про що докладно описано в працях А. Басова, В. Карпова, М. Мамчака та О. Руденка. У час перебування на чолі Військово-Морських сил України І. Князя (21 травня 2003 р. – червень 2005 р.) у світ вийшло «Положення про корабельну службу у Військово-Морських Силах Збройних Сил України», введене в дію Наказом міністра оборони України № 415 від 25 листопада 2003 р. «З метою визначення організації корабельної служби, **заходів щодо забезпечення високої бойової готовності і безпеки кораблів у морі та пунктах базування, обов'язків службових осіб** (виділено автором. – Авт.), організації бойової підготовки, правил несення служби корабельних нарядів і встановлення військових морських ритуалів на кораблях Військово-Морських сил Збройних сил України» [11]. Посаду міністра оборони України на той час обіймав генерал армії Є. Марчук [12]. Однак з вищезазначеного Положення були вилучені провідні бойові статті, що містилися в попередньому Корабельному Статуті ВМФ СРСР, а саме: ст. 608 **«Военно-морской флаг СССР, поднятый на корабле Военно-Морского Флота, является Боевым Знаменем корабля. Он символизирует государственную принадлежность и неприкосновенность корабля** (виділено автором. – Авт.), плавающего под ним, а также готовность корабля защищать государственные интересы Союза Советских Социалистических Республик на морских и океанских рубежах. Военно-морской флаг СССР есть символ воинской чести, доблести и славы, он служит напоминанием каждому военнослужащему корабля о его священном долге преданно служить Советской Родине, защищать ее мужественно и умело, отстаивать от врага каждую пядь родной земли, не щадя своей крови и самой жизни» [11; 13, 270 – 271]. Більш категоричні вимоги порушувалися в ст. 609, яка теж, до речі, вилучена з Положення: **«Корабли Военно-Морского Флота СССР ни при каких обстоятельствах не спускают своего флага перед противником, предпочитая гибель сдаче врагам Советского Союза»** [13, 271]. Як би ці законні вимоги стали в пригоді під час російської агресії в Криму і захоплення бойових кораблів ВМС ЗС України! Вочевидь у з'єднаннях Морської охорони Департаменту Прикордонної служби України діяли інші бойові керівні документи, що позитивно позначилося на діях українських морських прикордонників у скрутний для Української держави час.

Подальший аналіз розділу 19 частини 5 Положення [11, 370 – 384] щодо стратифікації прапорів на кораблях ВМС ЗС України призводить до того, що:

1. Державний прапор України (ст. ст. 748 – 752) посідає чільне місце. Зокрема, ст. 748 чітко окреслює засадничі вимоги в цьому питанні, а саме: «Державний Прапор України, піднятий на кораблі, визначає його державну приналежність. Державний Прапор України підіймається на кораблях Військово-Морських Сил: **перед початком бою** (виділено автором. – Авт.); у разі відвідування корабля Президентом України, Головою Верховної Ради України, Прем'єр-міністром України; за розпорядженням командира з'єднання кораблів на відзначення державних свят та важливих подій державного та військового значення;

а також під час перебування кораблів у територіальному морі (портах) іноземних держав – у дні національних свят цих держав. На ходу надводного корабля перед початком бою Державний Прапор України підіймається на грот-стенгю (на однощогловому кораблі – на стенгю щогли)» [11, 370]. Проте й тут спостерігається суттєва відмінність з вимогами ст. 606 радянського Корабельного Статуту, а саме: «Во время боя **и в виду неприятеля** (виділено автором. – Авт.) корабли поднимают на грот-стенгге Государственный флаг Союза Советских Социалистических Республик, а на стенггах других мачт – присвоенный кораблю Военно-морской флаг СССР» [13, 269].

2. Прапор Військово-Морських сил Збройних сил України (ст. ст. 753 – 766) втратив статус бойового прапора корабля і не піднімається на стенгзі мачти в бою, як це було прописано в радянському Корабельному Статуті разом із Державним прапором на стенгзі іншої мачти.

3. Прапори посадових осіб (ст. ст. 767 – 769): дублікат Штандарта Президента України, прапори міністра оборони України, Начальника Генерального Штабу ЗСУ, Головнокомандувача ВМС ЗСУ, Начальника Головного штабу ВМС ЗСУ за своїм статусом поступаються Державному прапору України та Прапору Військово-Морських сил Збройних сил України.

4. Четвертим за своїм статусом є Прапори суден забезпечення (ст. ст. 770 – 772), а гюйс корабля завершує цей ряд, посідаючи п'яте за значенням місце в корабельній ієрархії, після якого містяться лише вимпели корабля (ст. ст. 775 – 776) та прапори розцвічування (ст. ст. 777 – 779).

Неодноразово вже згадуваним Положенням для гюйса корабля передбачено виконання допоміжної функції визначення статусу корабля 1 чи 2 рангу в корабельній ієрархії (ст. 773), а також означення берегового салютного пункту при здійсненні салюту (ст. 774). Погодьтеся, що ця функція явно не личить сигналу, тотожному Державному прапору України [11].

Саме тому пропозиція, до якої схилилася більшість дослідників та очільників ВМС України, використати в якості гюйса Державний прапор України з нанесеним на ньому або козацьким хрестом (пропозиція І. Тенюха 2008 р. – окантовка не показана – див. рис. 12), або малиновим хрестом Збройних сил України, або Малим Гербом України (пропозиції Геральдичної палати О. Руденка – два варіанти – див. рис. 13 – 14), на думку автора, не є прийнятною з огляду на те, що Державні символи України мають сакральне значення, а Державний прапор у бою має бути піднятий на найвищому місці корабля – стенгзі його щогли [11, 370; 14].

Очевидно, зважаючи на низку вимог до Державного прапора, які мають вагоме змістовне значення насамперед у воєнний час (зокрема, застосування в бою), а також у мирний час як для достойного представництва України на міжнародній арені, так і перед українським суспільством, вищезгадані концепції гюйса є неприйнятними. Окрім того, і в практичному сенсі, щоденне використання в якості гюйса синьо-жовтих кольорів незворотно веде до їхнього

Рис. 12.

Рис. 13.

Рис. 14.

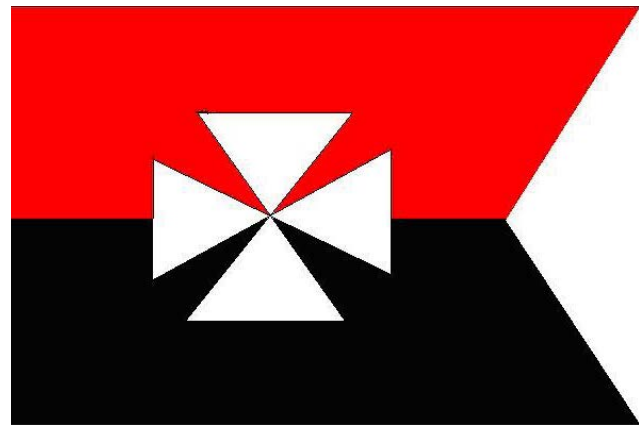

Рис. 15. Авторський проект гюйса бойових кораблів ВМС ЗС та Морської охорони України

вигорання на сонці та спотворення зображення малюнка. Більш стійкими до сонячних променів та різноманітних метеорологічних впливів є червоні та чорні кольори.

З огляду на вищенаведене та на ознаменування єдності трьох українських військових свят (Дня Українського козацтва, Дня Української повстанської армії та Дня захисника України) пропонуємо в якості гюйса на всіх бойових кораблях ВМС України, включно з кораблями Морської охорони, використовувати прямокутне полотнище з двома китицями, яке складається з однакових горизонтальних смуг – червоної та чорної (червона зверху) з білим козацьким хрестом у центрі (рис. 15).

За таких умов буде усунуте основне протиріччя щодо порядку використання Державного прапора України в морському бою у воєнний час та достойного представництва на міжнародній арені й перед українським суспільством у період суспільно-значимих державних свят. Така пропозиція, що ґрунтується на військовій звитязі минулих поколінь наших українських лицарів, цілком відповідає духу і букві Указу Президента України про святкування Дня захисника України 14 жовтня – в один день з іншими, історично пов'язаними святами [15; 16].

Висновки:

1. У зв'язку з тим, що переважна більшість корабельного складу ВМС України в період російської агресії в Криму в 2014 р. не мала статусу кораблів 1 чи 2 рангу, тобто в повсякденний час не несла гюйс – Державний прапор України, на який згідно зі ст. 748 Положення покладено функцію «визначати його (корабля – Авт.) державну приналежність» і, відповідно, не несла його на своїх щоглах [11, 370]. Це стало формальним приводом до «націоналізації» бойових кораблів квазіурядом т. зв. Республіки Крим.

2. За прапором Військово-Морських сил України, позбавленим функції бойового знамена корабля, залишилася лише відомча функція. Вилучення з Положення базових вимог, що містилися в КУ ВМФ ССРСР 1986 р., зокрема в ст. 606, ст. 608 та ст. 609 **«Корабли Военно-Морского Флота СССР ни при каких обстоятельствах не спускают своего флага перед противником, предпочитая гибель сдаче врагам Советского Союза»** фактично ДЕМОРАЛІЗУВАЛИ українських моряків, а зрадникам та перекинчикам суттєво полегшили втілити в життя свої підступні задуми [11; 13, 269 – 271].

3. Розмежування функцій між Державним прапором України та запропонованим нами гюйсом з одночасним поверненням прапоріві Військово-Морських сил України статусу Бойового Знамена корабля не тільки юридично, ментально та формально унеможливить повторення «кримського казусу Беллі», а й суттєво зміцнить ланки поколінь української звитяги, які гартувалися в добу Українського Козацтва, Української повстанської армії та антитерористичної операції на сході України в єдиний непоборний міцний ланцюг!

Таким чином, практичним надбанням праці з української вексилології буде не тільки усвідомлення минулих помилок у військово-патріотичному та юридичному аспектах, що призвели до суттєвих втрат у ВМС України внаслідок російської агресії в Криму, а й, на думку автора, наукове обґрунтування стосовно усунення невідповідності в Положенні відносно статусу прапора Військово-Морських сил як Бойового Знамена корабля та бойового застосування Державного прапора України й прапора Військово-Морських сил Збройних сил України [11].

Джерела та література:

1. Д-р Роман О. Климкевич. Український військово-морський майвець. // Вісті комбатанта. – 1961. – № 4.
2. Лисяк О. Мрія Чорноморського прапора (кап. лейт. фльоти С. Шрамченко). // Свобода, Джерсі Сіті, Ч. 80 за 1958 рік.
3. Шрамченко С. Піднесення Українського прапора в Чорноморському Флоті. // За державність – Каліш. – 1930. – 124 с.; Шрамченко С. День свята Української Державної Фльоти. // Літопис Червоної Калини. – Львів, 1933. – Ч. 6.
4. Битинський М. Українські військові знамена та корогви. // Вісті, Ч. 109. – С. 11 – 13; Ч. 111. – С. 92 – 94.
5. Карпов В. Проблемы становления военной символики Украины. // Військово-історичний меридіан. Електронний науковий фаховий журнал. – Вип. 1 (7) / Меморіальний комплекс «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни

- 1941 – 1945 років», Ін-т історії України НАН України. – К., 2015. – 150 с. – С. 82 – 93.
6. Гай-Нижник П. Чорноморський флот і українське державотворення 1917 – 1918 років (До історії створення Військово-Морських сил України) // Військовий музей (науково-методичний збірник). – Вип. 7. – К.: ЦМЗСУ, 2006. – С. 37 – 46.
 7. Климчак М. Українському військово-морському Прапорові – 90 років. // «Всесвіт». – Вип. № 5 – 6 за 2008 рік. – С. 192 – 196.
 8. Кравцевич-Рожнецький В. Золотий хрест над Чорним морем // Дзеркало тижня. – Вип. № 49 (373). Кравцевич В. Український державний флот. – К.: Край, 1992. – 176 с., іл.
 9. Мамчак М. Військово-морська символіка України. – Снятин: Прут Принт, 2009. – 92 с., іл.
 10. Калініченко О. Корвет. – Одеса: Астропринт, 2003. – 140 с. та 8 кольорових вклейок.
 11. Положення про корабельну службу у Військово-Морських Силах Збройних Сил України. – Севастополь, 2003. – 470 с.
 12. Про затвердження Положення про корабельну службу у Військово-Морських Силах Збройних Сил України // Наказ Міністра оборони України №-415 від 25.11.2003. – Київ, 2003. – 1 с.
 13. Корабельный Устав Военно-Морского Флота СССР. Изд. 2-е. – Москва: Военное издательство, 1986. – 448 с.
 14. Флаги Военно-Морских сил Украины. // Russian Centre of Vexillology and Heraldry last modified 21.01.2015. / Ресурс доступу: www.veillographia.ru/ukraine/flot.htm
 15. Указ Президента України «Про День захисника України» від 14 жовтня 2014 р. №-806/2014.
 16. Указ Президента України «Про відзначення у 2015 році Дня захисника України» від 23 серпня 2015 р. №-497/2015.

© **Александр КАЛИНИЧЕНКО**

ГОЛОВОТЯПСТВО, ПРЕНЕБРЕЖЕНИЕ ИЛИ ПРИЗНАКИ ПРЕДАТЕЛЬСТВА?

Парадигма использования Государственного флага Украины в качестве гюйса на боевых кораблях ее Военно-Морских сил. Pro- и Contra. Международный опыт. Преимственность.

Ключевые слова: Государственный флаг, гюйс, Военно-Морские силы Украины.

© **Oleksandr KALINICHENKO**

STUPIDITY, NEGLECT OR SIGNS OF BETRAYAL?

The national flag aboard all fleets up exclusively or in battle, or on public holidays mast masts (flag mast). At the Naval Forces of Ukraine at the present stage, unlike most sea states, state flag is used as Jack that when lifting flags colorization puts State flag of Ukraine as a Jack discriminatory provision (national flag to be raised as high as possible compared to other flags).

It's no secret that the characters of any state (flag, emblem and anthem) have sacred significance for each nation and protected by law. Considerable importance is the educational aspect of the ritual of lifting the flag State and the battle flag of the ship. During the holidays the ships raised flag and a number flags colorization in a certain order. Because every flag the ship has its value and its status and, of course, National Flag status – the highest! We should not ignore the constant naval traditions that preserved human civilization.

From October 14, 2014 Ukraine celebrates four festivals are closely linked: Day of Intercession of Most Holy – protects the warrior Day of Ukrainian Cossacks, the Ukrainian Insurgent Army Day, the Day of Defender of Ukraine. Therefore this combination, in my opinion, should be embodied in the military symbolism and most representative international plan of the Armed Forces of Ukraine, which is undoubtedly its Ukrainian Navy!

We know that “creator flags” Armed Forces of Ukraine graph Karelin-Romanishin submitted a draft Jack for combat vessels of the Navy Forces of Ukraine as a blue rectangle with two tassels and golden trident of Prince Vladimir in the center. But first Jack of the Ukrainian Navy demonstrated its flagship frigate “Hetman Sahaidachny” during the international campaign “Armada Liberty” in the French port of Rouen during the celebration of the 50th anniversary of the Normandy landings (6 July 1944), was a blue rectangular flag with golden trident. As a senior captain-coach of the naval training Black Sea fisheries production association “Antarctica” (52 marine and ocean vessels) by taking a direct part in the first march ocean Ukrainian warship from 26 June to 7 August 1994.

Jack first time this was raised in November 1992 at the ship control “Slavutich”. 26 June next year, he was hoisted on Jack-rod the small landing hovercraft “Donetsk”. 31 July 1994 the same Jacks were raised on all Ukrainian combat ships during the celebration of Navy Day Ukraine. This decision was so successful that soon, with some refinements it is embodied in the Standard of the President of Ukraine and therefore disappeared from Jack-rods Ukrainian warships. Temporary alternative as Jack began to perform state flag of Ukraine second submission Navy Commander Vice Admiral Ukraine Vladymyr Bezkorovaynoho (order Cdr., Naval Forces number 424 of 08/12/1994).

Occasionally these Commanders cared naval symbols. During the period when the head of the Naval Forces of Ukraine became Igor Knyaz (21.05.2003. – June 2005), the world came a document – “Regulation on naval service in the Naval Forces of the Armed

Forces of Ukraine”, which was introduced into action Decree of the Minister of Defense of Ukraine №-415 of 25 November 2003 “In order to determine the organization of naval service, **measures to ensure high combat readiness and security of ships at sea and basing points**, duties officers (emphasis added – O.K.), organization of training, rules of service orders ship and the establishment of **military rituals sea in ships** of the Naval Forces of Ukraine”. The post of Minister of Defense of Ukraine at the time was occupied by the army general Eugene Marchuk.

The provisions of the above have been removed leading military articles contained in previous Soviet Ship's Charter Navy, namely st.608 “Naval Soviet flag raised on the ship of the Navy is the battle flag of the ship. **It symbolizes the nationality and integrity ships** sailing under them as well as the readiness of the ship to protect the state interests of the Union of Soviet Socialist Republics on the maritime borders and okeanskih. Naval flag of the USSR is a symbol of military honor, valor and glory, it serves as a reminder to every soldier a ship of his sacred duty to faithfully serve the Soviet Motherland, **to defend it bravely and skillfully, to defend against the enemy every inch of his native land, sparing his blood and life itself**”. Even greater demands put st.609, who also, by the way, removed from the Regulations: “**Ships of the Navy of the USSR under any circumstances, do not lower its flag to the enemy, the enemy surrender preferring death of the Soviet Union**”.

Analysis section 19, Part 5 of Ukrainian Regulation stratification flags on the ships Navy Ukraine leads to the fact that the State Flag of Ukraine (Articles 748 – 752) prominently. In particular st.748 clearly outlines basic requirements in this regard, namely, “**State Flag of Ukraine, raised the ship, determines its nationality. State Flag of Ukraine climbs aboard Naval Forces before the battle** (emphasis added – O.K.); if ship visiting President of Ukraine, Chairman of the Verkhovna Rada of Ukraine, Prime Minister of Ukraine; by order of the commander connections ships to mark public holidays and important events of state and military significance; and while ships in the territorial sea (ports) of foreign countries – in the national holidays of those states. In the course of surface ship combat before the State Flag of Ukraine up on the main-mast (for single-masted ship – the mast mast)”. For this matter the flag of the Naval Forces of Ukraine (st.st.753–766) **lost status of the battle flag of the ship**. Flags officials (st.st.767–769): Duplicate Standard of the President of Ukraine, flags of the Minister of Defence of Ukraine, Head of the General Staff of the Armed Forces, Chief of the Navy, Chief of the General Staff of the Navy in their inferior status of Ukraine and the State Banner Banner Military Naval Forces of Ukraine took part of the third place. The fourth is their status flags ships (st.st.770–772) and Jack ship completes this series, ranking fifth in importance place in the hierarchy of Ship after which contained only ship pennants (st.st.775–776) and flags colorization (st.st.777–779).

Repeatedly already mentioned Regulations to ship Jack provided implementation support functions determining the status of the ship (1st or 2nd rank) hierarchy in the ship under st.773 and definition of coastal salute salute made in paragraph (st.774). Agree that this function is clearly not proper signal identical state flag of Ukraine. That is why the proposal to which most researchers and inclined sheikhdoms Ukraine Navy, used as

flag State Jack Ukraine coated on or Cossack cross (offer by I. Tenykh at 2008), or crimson cross Armed Forces of Ukraine or Small Emblem of Ukraine (Chamber Heraldic Offers by Oleksa Rudenko – two options), according to the author is not acceptable in view of the fact that the state symbols of Ukraine have sacred significance and the State Flag in battle should be raised to the highest place of the ship (stenzi his mast).

Obviously, given the number of requirements to the state flag, which have substantial value especially in wartime, such as its use in battle and in peace time for worthy representation of Ukraine in the international arena and to Ukrainian society, the aforementioned concept Jack unacceptable.

In view of the above, offer as Jack all warships Naval Forces of Ukraine, including the ships of maritime security using rectangular with two tassels panel with two equal horizontal red-black stripes (red top) and white Cossack cross in the center. This proposal is consistent with the spirit and letter of the Decree of the President of Ukraine concerning the celebration of the Day of the Defender of Ukraine on October 14, one day with other historically related holidays, inherited the military courage of past generations of Ukrainian knights!

Keywords. *State flag, jack, Naval Forces of Ukraine.*